СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 109. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ТРАВНЯ 1949. — No. 109. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 12, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки П'ЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОМІСІЯ ВНУТРІШНЬОЇ ЗАБЕЗПЕКИ ПРОТИ ПІДРИВНИХ ДІЯНЬ

Вашингтон, 10. травня. — Краєва Рада Безпеки покликала до життя Міждепартаментову Комісію для Внутрішньої Забезпеки для складення політики проти підривних діянь на території Злучених Держав. Нова агенція буде найвищою установою над федеральними слідчими й розвідчими агенціями. Вона була сформована ще 23. березня за одобренням президента Трумана, який є предсідником Краєвої Ради Безпеки. Тепер тільки знято нову агенцію з листи тайних агенцій. Нова агенція буде звісна під назвою АИСІС від початкових букв (ICIS) повної назви в англійській мові. Вона буде рівнозначна з Міждепартаментовою Розвідчою Конференцією (АИАИС-ІС), на чолі якої стоять голови федеральних департаментів. Хоч нова комісія не матиме влади над АИАИС комісією, то рішення комісії АИСІС будуть міродайними в справі метод для слідчих агенцій. Коли б зайшло непорозуміння між АИСІС і АИАИС, то спір буде вирішувати Краєва Рада Безпеки, яка покликала до життя нову агенцію. АИСІС буде мати за голову цивільну людину, як цього домагався колишній секретар оборони Джеймс Форестал. Обі агенції будуть діяти окремо і в такий спосіб будуть контролювати одна одну. Координатором між ними буде Дж. Патрик Койн, давніший директор Внутрішньої Забезпеки в Федеральнім Бюрі Інвестигацій. Як приклад, які справи нова агенція мала б вирішувати, згадують допущення до Злучених Держав делегатів на прокомуністичну Конференцію Світового Миру в Ню Йорку, що відбулася в березні.

КОМУНІСТИ ПІДГОТОВЛЯЛИСЯ ДО КРИВАВОЇ РОЗПРАВИ В АМЕРИЦІ

Ню Йорк.—Вилєм Комингс, замаскований гент Федерального Бюра Інформацій, який як нігер від 1943 р. замішався між комуністів і звідомляв владу про діяльність комуністичного проводу, склав на процесі в Ню Йорку свідоцтво, що комуністичний провід в Америці улаштовував спеціяльні курси для навчання техніки революції. На одним з таких курсів, улаштованим потайки в Шікагу в 1945 р. краєвий директор освіти Джордж Сіскінд учив, що американські робітники є найбільш відсталі з усіх робітників світу й тому в Америці не можна перевести змін іншими способами, як тільки заведенням соціялізму, а соціялізм може прийти тільки через диктатуру пролетаріяту і через знищення капіталістичної класи. У школі вчили підготови до революції в Америці на російських взірцях, як це зробив Ленін, коли то на вулицях Москви поллялася кров. Ленін — за словами Сіскінда — працював з робітниками в Росії, які знали, як стати провідниками мас, як використати звільнене темпо в роботі, страйки і як кидати бомби на випадок потреби. „Він казав, що американські робітники мусять приготовлятися до того, бо вже надходить час" — зізнав Комингс. Найбільшу вагу клали вчителі на поширення класової ненависти і ненависти до війська й поліції, як орудця капіталізму. Довірочно сказав Сіскін, що провідники китайської червоної армії дістали вишкіл в Росії і що ними керують тепер російські військові знавці. Комингс виявив, що комуністи забезпечили існування школи в Шікаго конспіративними методами і вибирали до неї учнів тільки за одобренням стейтового й краєвого комуністичного проводу.

КОМУНІСТИ ХОЧУТЬ РОЗЧЛЕНУВАТИ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

Вашингтон. — Генерал Ізидор Рудольф Модельскі, колишній військовий прибічник в польській амбасаді під большевицьким режімом, сказав перед сенатською правничою комісією, що він дістав інформації від совєтського шпига, полковника Ґустава Алефа-Бокольвяка про пляни комуністів розбити Злучені Держави на низку расових й національних республик, як на нігерську, німецьку й інші. Алеф був одним з секретарів в польській амбасаді, одначе на ділі він був агентом тайної поліції Енкаведе. Совєтський адмірал Глінкольо сказав Модельскому в 1947 р., що росіяни вирішуть, коли має прийти до війни зі Злученими Державами. Модельскі склав такі свідоцтва: 1. що польська амбасада в Вашингтоні була осередком шпигунської діяльности Совєтів проти Злучених Держав; 2. що жінка теперішнього польського амбасадора Иосифа Вінєвича є агентом Енкаведе; 3. що д-р Ігнаци Злотовскі, польський представник до Обєднаних Держав, був присланий для шпигування над атомовою бомбою; 4. що його — Модельского — прислано до Америки як людську заслону, за якою полк. Алеф мав розвинути шпигунську діяльність. — На переслуханні в комісії неамериканських діянь палати репрезентантів Модельскі виявив, що він послав з амбасади американському урядові вісти про тайні затії Алефа. Модельскі покинув службу в амбасаді в травні 1946 р., коли його хотіли відослати до Польщі.

ПРИ ВИБОРІ ПОСАДНИКА В ДЖЕРЗІ СИТІ ПРОГРАЛА ГРУПА ГЕЙГА.

При виборах на посадника міста Джерзі Сити, у стейті Ню Джерзі, у вівторок 10 травня змагалися між собою три групи, між якими була теж група, очолювана колишнім довголітнім посадником Френком Гейгом. Перемогу віднесла група, яка виступала під назвою „Фрідом тикет" — „Ліста Волі", і вибрала посадником Джана В. Кенні на місце теперішнього Гейгового сестрінка, Френка Егерса. Гейґ справував уряд посадника впродовж 30 літ, а його „машина" перетривала 32 роки. Він вславився диктаторськими методами і гострою опозицією до комуністів .Був теж великою силою в краєвій демократичній політиці Злучених Держав.

СЕНАТОРИ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ЗВЯЗКІВ З ЕСПАНІЄЮ

Вашингтон, 10 травня. — Серед більшого кола сенаторів виявилася гостра критика поведінки департаменту стейту супроти Еспанії. Критика не є однопартійною, а загальною. Вона звертається проти дотеперішнього бойкотування Еспанії Злученими Державами. Сен. Там Коналі, демократ і голова комісії закордонних справ виявив, що він ще в 1946 р. був за висилкою американського посла до Еспанії, одначе протилежне становище американської делегації в Обєднаних Державах спонукало його до мовчанки. Він каже, що не є логічним втримувати дипломатичні звязки з тоталітарною Росією, а водночас бойкотувати Еспанію. Америка втримувала колись дипломатичні зносини з царською Росією, тоталітарною Японією, отже нема причини не висилати американського дипломата до диктатора Еспанії, ген. Франка. Коналі каже, що департамент стейту є під тиском Франції й Великобританії в цій справі, одначе не має своїх власних причин на те. Подібне становище зайняв сенатор Артур Г. Ванденберґ, провідник республиканської групи в сенаті. Справа зближається до вирішення в О.Д. і тоді Америка займе відповідне становище, каже секретар стейту Дін Ачесон.

БРИТАНСЬКА ПРИНЦЕСА НА АВДІЄНЦІЇ В ПАПИ

Рим, 11 травня. Папа Пій XII. прийняв вчора на приватній авдієнції британську принцесу Марґарету. Згідно з повідомленнями Ватикану, розмова між головою Католицької Церкви та дочкою протестанського короля Британії тривала 20 хвилин і була „привітна". Принцеса Марґарета, що тепер перебуває на відпустці в Італії, зголосилася на авдієнції в Папи, не звáжаючи на протест двох британських протестанських організацій.

АРГЕНТИНА ПЛЯНУЄ ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ З З.Д.А.

Вашингтон. — Аргентинський амбасадор Херонімо Реморіно оприлюднив, що його країна випрацювала замітну програму для збільшення експорту до Злучених Держав. Програма оперта на змаганні ввести вільну торгівлю між експортерами Аргентини й експортерами Злучених Держав. Амбасадор Реморіно щойно повернувся з одномісячного побуту в Буенос Айрес. Він каже, що 20 відсотків американських долярів, зароблених в Аргентині на підставі нових трансакцій, будуть ужиті на сплату довгів Аргентини Злученим Державам. Аргентина хоче дістати з Північної Америки в першу чергу фармерські вироби, потім хемічні й інші.

ДИВНІ ГОЛОСИ ПУСКАЮТЬ СОВЄТИ ПРОТИ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ".

Ню Йорк. — Російська радієва програма, „надавана проти програми „Голосу Америки" обіймає дивну комбінацію різних звуків і голосів, які заглушують американські й британські радієві програми, висилані поза Залізну Заслону. Це триває вже від 24. квітня і Америка мусіла добре натужити свої сили, щоб побороти цю нову совєтську холодну війну. Останньої суботи американські радієві інженери могли повеличатися добрим успіхом, бо вже 25 відсотків з надаваних американських та британських програм доходить до підсовєтських країн. — Як повідомляють з Вашингтону серед сенаторів зростає завзяття проти такого нахабства Совєтів і вони плянують ухвалити нові фонди на сильнішу американську радіостанцію для висилки вістей в підсовєтську сферу.

МОСКВА ПОКІНЧИЛА З УНІЄЮ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

„У неділю „Про Блудного Сина", 27. лютого 1949 р. в катедральнім соборі в Ужгороді відслужено архієрейське богослуження після православного обряду" — передає тижневик „Свєт" з Вилксберї, Па., у виданні з 18. травня вістку зі статті в „Карпатській Русі". Дальше каже, що архієрейську літургію служив Преосв. Макарій, архієп. Львівський і Тернопільський, і Мукачево-Ужгородський, священно-архімандрит Почаївської Успенської Лаври. „Це було перше православне богослуження в Ужгородським катедральним соборі, який в неділю перед тим перейшов у руки православної церкви. До того часу катедральний собор находився в унїятських руках" — пише газета.

ПІДГОТОВКА ДО З'ЇЗДУ НОВИХ ІМІГРАНТІВ В МЕРІЛЕНДІ

Балтимор, 11 травня. Тут продовжується інтензивна підготовка до з'їзду нових українських іміграНтів стейту Меріленд, що відбудеться з нагоди паради „Американського Дня" 15-го травня. В тій справі місцевий Український Переселенчий Осередок відбув минулого тижня окремі наради, в яких крім місцевих представників та екзек. дирек. ЗУАДК взяв участь і генеральний керівник загально-американської паради, Мр. Пол Бурк. На цих зборах повідомлено, що губернатор стейту, Мр. Престон Лейн, вислав окремі запрошення до всіх фармерів, в господарствах яких затруднені нові імігранти, щоб вони з ними прибули до Балтимор в неділю 15-го травня на год. 9-ту рано та збралися в залі Петерсон Парк Гай Скул при Пратт Стріт і Елвуд Евеню. Таке саме запрошення в український мові вислано і до всіх нових імігрантів. Програма з'їзду нових імігрантів має почався в год. 10-тій рано молебнем, що його відправить о. Василь Середович. Опісля відбудуться перші наради нових імігрантів. Загальна парада має початися в год. 1-шій вполудне і в ній візьмуть зорганізовану участь не тільки нові імігранти, але й місцеве громадянство. Загально сподіються, що в маніфестаційному поході візьмуть безпосередню і посередню участь приблизно 250,000 людей. Нові імігранти будуть в цьому поході творити окрему групу під проводом екз. дир. ЗУАДКомітету, д-ра В. Галана, та українського стейтового представника, п. Й. Мармаша. Українську групу місцевих громадян очолюватиме Осип Приймак, що віддає багато свого часу і вкладає багато труду, щоби ця маніфестація вийшла якнайбільш імпозантно. Після паради губернатор стейту, Мр. П. Лейн,особисто передасть новим імігрантам посвідчення на перші громадянські папери. В цій імпрезі, яка відбудеться лісля вуличної паради, в Авдиторії Петерсон Парк Гай Скул, крім губернатора візьме участь теж мейор міста, Мр. Тамас Д'Алесандро, сенатори О'Канор і М. Е. Тайдінгс та інші високи представники. Плянована початково на більшу скалю мистецька імпреза буде, правдоподібно, обмежена тільки до місцевих сил, з огляду на те, що сама парада і опісля збори заберуть майже весь час.

В АНГЛІЇ СУДЯТЬ ПОЛЬСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ШПИГУНА

Манчестер, 11 травня. Тут відбувається судовий процес проти польського громадянина Маріяна Качмарека, обвинуваченого в шпигунстві. Він намагався добути інформації про американські авіяційні бази в Англії, про кількість і якість американських бомбардувальників на тих базах і т.п., та передавав ці інформації заступникові польського військового аташе, майорові Юліянові Каждому, якого прокуратор назвав „чужоземним агентом, або просто кажучи — шпигуном".

УБИВНИКА МУССОЛІНІ ПЕРЕДАДУТЬ СУДОВІ ЗА ЗЛОДІЙСТВО

Медіолян, 11 травня. Італійський державний прокуратор зробив внесок на позбавлення парляментарного права недоторканости комуністичного посла Авдізіо, відомого вбивника диктатора фашістської Італії, Беніта Муссоліні. Авдізія обвинувачується в крадіжі речей, які належали братові любовниці Муссоліні, Марчельо Петаккі. Італійський парлямент в найблищих днях розгляне внесення прокуратора і тоді Авдізіо був би переданий судові.

НЕМАЄ ВИГЛЯДІВ НА ЗМІНУ СТАНОВИЩА О.Н. ДО ЕСПАНІЇ

Лейк Сксес, Н. Й., 11 травня. Не зважаючи на інтензивну акцію південно-американських представників, щоби прибирати необхідних дві треті частини голосів Генеральної Асамблеї для переведення їх резолюції про зміну становища до Еспанії, вже тепер виявляється, що це навряд чи пощастить їм досягнути. Ділo в тому, що Норвегія і Данія дальше обстоюють своє проти-еспанське становище.

ЗАХІДНА ПЕРЕМОГА В БЕРЛІНІ

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ВИДАЛИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРО ЗАКІНЧЕННЯ ПРОТИ-БЛЬОКАДИ.

Берлін, 11. травня. — Після вчорашнього розпорядження совєтського команданта про скасування совєтської бльокади західних секторів Берліна та відновлення комунікаційного руху, який існував перед 1-им березня 1948 року, спільна командатура західних, союзників видала вчора розпорядження про звільнення Берліна від всіх своїх комунікаційних обмежень, що їх видано як протизаходи на совєтську бльокаду. Бльокада і протибльокада кінчається сьогодні опівночі. Совєти в дальшому проголосили вчора скасування всіх дотеперішніх обмежень щодо вільного поширювання західної преси і книжок в совєтській зоні, з передумовою, що західні союзники зі свого боку дозволять на вільний обіг совєтської преси в своїх зонах. Місцеве управління західних секторів відмовилося від будь-яких переговорів зі створеним своєго часу проти-законним управлінням совєтського сектора, вважаючи, що такі переговори означали б посереднє визнання того управління. Електро-станції й газівні в совєтському секторі вчора теж висловили свою готовість забезпечувати західні сектори газом та електричною енергією. Крім того, совєтське військове управління запропонувало звільнити до розпорядження західних вон задержаних свого часу около 4,000 вантажних залізничих вагонів та деяку кількість локомотив. Закінчення бльокади Берліна є безсумнівною перемогою західних союзників і ганедною поразкою Совєтів та їх брутальности в змаганні до своїх імперіялістичних цілей.

ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЄЮ РАДИ ЗАКОРДОННИХ МІНІСТРІВ.

Париж, 11 травня. — За два тижні, дня 23-го травня, тут почнеться конференція Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, склкана як передумова для совєтського закінчення бльокади західних секторів Берліна. Предметом нарад цеї конференції мала б бути справа цілої Німеччини, але в західних колах вважають, що Совєти при цій нагоді можуть вдвигнути ще цілий ряд інших справ та змагати до кінцевої дипломатичної розв'язки совєтсько - західних суперечностей в Европі. Західні союзники рахуються з можливістю всяких несподіванок зі совєтського боку, включно зі справою Австрії, Трієсту та інших. Проте, головною справою таки залишиться Німеччина і без розв'язки цеї проблеми навряд чи пощастить розв'язати будь-яку іншу. Загально вважається, що Совєти будуть намагатися насамперед добитися „об'єднання" Німеччини, хоч би навіть коштом деяких початкових уступів з боку Москви, щоб тільки створити собі можливість впливу на Західну Німеччину.

МІСТО БОНН ВИБРАНЕ НОВОЮ СТОЛИЦЕЮ НІМЕЧЧИНИ.

Бонн, Німеччина, 11 травня — Німецька Парляментарна Рада, яка перед кількома днями прийняла статут нової західно-німецької федеративної держави, вибрала вчора таємним голосуванням місто Бонн на столицю федерального уряду. За Бонн-ом завялися 33 голосів, проти 29, що вибрали на столицю місто Франкфурт над Майном. Пленарна сесія теж з деякими малими змінами прийняла запропоновану систему німецького парляментарного голосування.

СОВЄТИ ПРИСПІШУЮТЬ ТВОРЕННЯ СХІДНО-НІМЕЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Берлін, 11 травня. — В найблищу неділю в совєтській зоні Німеччини, включно зі совєтським сектором Берліна має відбутися комуністична виборча комедія до „народного конґресу", що з черги матиме за завдання приготовити конституцію для плянованої Совєтами східно-німецької держави. В західних колах вважають, що творення цеї держави Совєти тепер намагаються приспішити до тої міри, аби на найблищу конференцію Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, заповіджену на 23-го травня, могти прийти вже з готовим та використати його як проти-арґумент в дебатах над справою західно-німецької федеративної держави.

ІРЛЯНДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОДІЛУ.

Деблин, 11 травня. — Забуваючи свої партійні розбіжності, ірляндський парлямент вчора одноголосно ухвалив резолюцію, протестуючи проти внесеного в британському парляменті законопроекту про перманентний поділ Ірляндії та залишення її північних провінцій під британською адміністрацією, якщо місцевий північно-ірляндський парлямент неухвалить інакше. В своїй резолюції ірляндський парлямент відмовляє Британії права якнебудь розпоряджатися ірляндською національною територією.

ЧЕРВОНІ ПОЧАЛИ НАСТУП НА ГАНКОВ ТА ЛІНІЮ КАНТОНУ.

Шангай, 11 травня. — Згідно з офіційльним повідомленням, китайські комуністичні війська почали генеральний наступ на місто Ганков та на залізничу лінію, що веде до Кантону, приготовлюючи рівночасно акцію проти Шангаю і Ціңтао. Стверджується, що комуністи всю свою акцію концентрують тепер на східній частині фронту від ріки Янгце, тоді як на західній її ділянці є майже повний спокій.

ДАЛЬШІ СОВЄТСЬКІ НАПАДИ НА ІРАН.

Тегеран, Іран, 11 травня. — З іранських військових джерел повідомлено, що совєтські війська продовжують свої напади на іранську територію. В останніх днях вони знову захопили три іранські прикордонні пости. При цій нагоді дійшли до перестрілки з іранськими прикордонниками.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НІЯКА ЗАГАДКОВІСТЬ, А ТІЛЬКИ ЗЛОЧИННІСТЬ

Американцям ще далі важко погодитись з тим, що вони чують про злочинства советського режіму і тому вони ще далі питають, що за причини заставляють Кремль так поступати. Як люди західної культури і християнської цивілізації вони хочуть знайти якесь виправдання на большевицькі звірства, або хоч натяк на якусь мораль. Це їм потрібне хочби на це, щоб виправдувати американське наставлення, яке є за мирне співжиття і згоду зо Советами. Теж шукається за чимсь таким, що давало б іскорку надії, що згода зо Советами можлива.

Ці речі вміло використовує большевицька пропаганда. Вона знає, що завжди має нагоду щось виправдувати і вияснятн, спекулюючи одночасно на цьому, що завжди знайдуться люди, що будуть тільки здвигати раменами і заявляти, що вони не визнаються на советській „загадці" чи там „містерії". Те саме дасться завважити ще й під теперішню пору. Але ми звернемо тим разом увагу на таку „загадку", яку пробують розгадати дійсно в добрій вірі й в добрім намірі.

В Ню Йорк Таймс з минулої неділі застановляється кореспондент цеї газети В. Г. Лоренс, чим це пояснити, що поставлені комуністичною владою на суд люди признаються до вини і вчинків, до яких вони непричасні. Завваги Лоренса настільки цікаві, що походять від чоловіка, який був свідком большевицьких судів в Росії й на Балкані й деякі з них описав у своїй газеті. Лоренс застановляється особливо над тим, що поставлені під суд добре знають, що їх жде. Навіть, коли на суді болгарських лідерів одинокий Петков не признався до вини, то його теж засудили і повісили. Судейські оречення, пише Лоренс, є вже наперед передумані й вирішені, а сама судова розправа є тільки формальністю, потрібною для певних спеціяльних цілей. До того советський пропагандивний апарат засуджує обвинувачених ще далеко до самої судової розправи, при чому не вважається навіть потрібним точно сказати, в чому лежить провина обвинувачених, в яких вчинках. Вистачить назвати їх „ворогами народу" чи „шпигунами" і т. п.

Немає найменшого сумніву, що советський режім удосконалив уже свій апарат до цеї міри, що може тим чи другим способом дістати від людини таке зізнання і каяття, яке йому потрібне. Не входимо ближче в методи, якими це осягається; вони різні. Тому й не поступається зо старими большевиками-ідеалістами, як Бухарін, чи такими відважними селянськими провідниками, яким був Маню в Румунії, в такий самий спосіб, як з того роду церковними представниками, яким є кардинал Міндсенті. Та яких способів комуністичні режіми в таких випадках не вживали б, всі вони брутальні, варварські й такі нелюдські, що прямо вірити не хочеться, щоб щось таке могло ще нині десь на кулі земській існувати. Щодо цього тут нема ніякої „загадки". Тортури є тортурами! Биття є биттям! Голод є голодом! Теж і наркотиків не вживають енкаведисти, щоб рятувати життя людини, але щоб спаралїжувати її волю і заставити її говорити неправду, ганьбити своє власне імя, каятись і дякувати справедливій комуністичній владі. Для психіятрів може бути цікавим, якими то психічними засобами доводять у Советах людину до цілковитого занепаду її моралі так, що вона перестає робити ріжницю між добром і злом. Але для нас найважніше це, що ці поступки є наявним доказом патологічної злочинности цілого советського режіму. Коли ж мова про цікавість, то вона обмежується у нас тільки до питання: Як можна з таким режімом говорити про порядок в Европі чи світі? Як можна сидіти разом з того роду злочинцями, а не ставити їх самих під суд як злочинців?

Що криється за страйком у Форда?

Несподівано вибух страйк у двох фабриках Форда — Ривер Руж і Линколн. Сталося це дня 5. травня, а вже наступного дня управа фабрик відправила з праці 14 робітників за підбурювання до страйку. Управа опирається на контракті, який каже, що на випадок „незаконного" страйку, тобто неавторизованого самою юнією, підприємець може таке зробити. Страйк, як відомо, викликали члени відділу ч. 600 юнії автомобілевих робітників без згоди головного уряду юнії. Такий страйк називають „диким" страйком, в англійській мові „вайлдкет" (тобто страйк „дикого кота"). Члени відділу ч. 600 обставили фабрики пікетчиками в такій силі, що робітник, який хотів би працювати, не може перебитися до фабрики на роботу і мусить страйкувати. Коли посадники міст Дірборн і Дітройт заявили охоту посередничити між відділом юнії й управою Форда, віцепрезидент компанії заявив, що підприємство запропонувало відділові мировий суд, але цю пропозицію відкинув відділ юнії й тому Форд не годиться на посередництво нефахових людей. Страйк поширяється на інші міста, в яких находяться фабрики Форда. Він може теж перекинутися на інші підприємства під кличем переведення четвертої рунди повоєнної підвишки платень, хоч члени відділу заявляють, що їм не йде про підвишку, а про управильнення системи поспіху („спід-оп систем").

Щоправда, теперішнього страйку ніхто собі не бажає. Не бажає його підприємство Форда в тому часі, коли воно веде конкуренцію з іншими автомобілевими підприємствами, знизивши ціну авт на ринку. Навпаки, Фордові потрібна якнайбільша продукція, щоб заспокоїти попит за дешевшими автами.

Юнія автомобілевих робітників теж не хоче страйку, бо до нього не приготовилася. Юнія має контракт з Фордом до кінця червня й приготовляється до його віднови. Витрачувати енергію юнії на дрібну справу тепер, коли перед юнією стоїть більша справа, було б нерозумним, бо тоді проти юнії піде обурення за недотримання контракту. Не хоче його загал робітників, коли є нагода доброго заробітку, щоб відбити собі втрати з останнього страйку.

Отже чому вибух страйк?

Відповідь уряду юнії ч. 600 каже, що тут ідеться про приспішування продукції, з якою злучена швидша праця робітників, які стоять на свойому станку „при пересилаючім поясі" („трансмішен белт"). Це вказувало б, що відділ юнії негодує не на платню, а на витягання з робітника життєвих сил підчас праці. Приспішування продукції потребує більшого числа робітників, а юнійний відділ каже, що підприємство їх не наймає, а зате ставить рідше робітників при „пересилаючім поясі" і вони мусять сповнити збільшену роботу. Отже це виглядало б на боротьбу людини проти машини, а це вже засаднича справа.

Страйкарі твердять, що управа фабрики не може зміняти числа робітників при „поясі" без попередньої згоди самих робітників, тому в цій справі треба наперед перевести переговори з самими робітниками. Але відділ юнії твердить, що управа Форда ніколи не згодилася на таку засаду і тому відділ мусить тепер її виборюти. Знов управа фабрики відповідає, що не може сліпо слухати домагань відділу, бо управа повинна мати вільну руку у переміщуванні робітників з одного місця на друге. Такі справи треба наладнувати майже щодня і їх не можна заздалегідь передбачити в контракті. Тому саме управа фабрики хотіла передати цей спір до вирішення мировому судові („арбітрейшен"), але відділ не згодився на проволоку і наказав страйк. Відділ юнії каже, що пробував наперед зробити пробу і згодився на провірку швидкости праці юнійними інспекторами, але коли інспектори прийшли на оглядини, тоді управа фабрики звільнила темпо продукції і комісія залишила фабрику під враженням, що все є в доброму порядку.

Слаба сторона відділу юнії, як бачимо, є та, що відділ не згодився на мировий суд.

Нема сумніву, що страйк буде наладнаний. Одначе треба передбачити, що його наладнається тільки з точки вимог збільшеної продукції, а не на підставі студії над спроможністю людини виконувати якусь працю в даному часі.

Колись майстер виробляв увесь продукт від самого початку до кінця і міг бути гордим на свою здібність чи талант. Тепер робітник такого вдовілля не має. Майже нема такої фабрики, у якій робітник виробляв би щось від початку до кінця. Робітника перемінено тепер на машину, яка виробляє тільки одну частину виробу, а так зване „складання" частин („асамблі") належить до підприємця, який має перегляд всіх стадій виробу. На ділі самий підприємець є колишнім „майстром", хоч він не стоїть при „пересилаючім поясі" і не виконує ніякої частини продукту. Нічого дивного, що робітник, не маючи вдовілля зі свого виробу, жадає для себе хоч вигіднішого становища при „поясі", щоб не мусів бездушно сповняти той самий рух сотні, чи тисячі разів кожного дня. Отже за страйком у Форда криється тепер головно моральне винагородження робітника за його примусове зречення з колишнього „майстра".

„ЗАХІДНА ІМПЕРІЯ"

Відомий англійський дипломат і письменник сер Даф Купер виступив у пресі з проєктом утворення „Західної Імперії", як противаги „Східній Імперії — Советському Союзові. Як відомо, рух за обєднану Европу викликав в Англії поважну дискусію між урядовою соціялістичною партією і партією консервативною. Чорчил хотів би прискорити утворення З'єдиненої Европи з участю Англії, з огляду на советську небезпеку. Англійський уряд, хоч бачить потребу утворення Европейської Федерації, має застереження: є страх, що рівень життя англійців під одніею европейською стріхою може знизитися. Тому англійський уряд вирішує практичні справи співпраці з іншими европейськими країнами, але до проєкту спільного европейського парляменту і уряду ставиться обережно, як до передчасного.

Даф Купер подає думку, що в інтересі Англії та народів, Европи утворити не тільки европейську федерацію, але також об'єднати всі колонії в Азії та в Африці. Така імперія і числом людей простором і природніми багацтвами була б наймогутніша в світі. І не тільки цим, але також високими якостями свого населення Західна Імперія мала б перевагу над іншими континентами.

Недавно Бертранд Рассел, відомий англійський філософ, зазначив, що Европа давала і тепер дає найліпші інтелекти світової культури. Даф Купер визнає цю думку Рассела за правильну і додає, що европейці, „як наслідники Риму, мають найдовшу традицію і досвід в адміністрації і в дипломатії".

Купер не боїться підозрінь або невдоволення Злучених Держав Америки з приводу майбутнього утворення „Західної Імперії": „Ніщо не буде більше подобатися народові цієї великої республіки, як бачити повстання із руїн Европи, нового великана з ідеалами, подібними до ідеалів Західної Півкулі". Д. Купер кінчає свою статтю надією, що „Захітна Імперія" буде разом з Америкою забезпекою тривалого миру в світі.

Ясна річ, що плян утворити Об'єднану Европу з такими далекосяглими завданнями не може подобатися Москві. Москва, що веде політику безоглядного імперіялізму, обвинувачує інших в „імперіялізмі". Поневолюючи народи, Москва бажає, щоб вони були розсварені й розпорошені: це Сталін називає „охороною національної незалежности". Свою диктатуру комуністи називають „демократією".

Якщо західні держави хочуть миру, то Москва веде перманентну війну для свого поширення (Китай, Греція і. т. д.). Чи в цій ситуації вистачить тільки бажання миру, чи потрібна буде організована сила, щоб в рішальний момент попередити агресію і не дати противникові шансів для перемоги. Деколи діє в політиці і в стратегії правило: Найліпша оборона — це наступ. Москва боїться зміцнення Західної Европи. Вона чує, що Об'єднана Европа була б непроходимою перешкодою для московсько-імперіялізму, який виступає під прапором „світової пролетарської революції".

В. Г.

М. Кокольський.

GOD BLESS YOU!

В українській групі, що брала участь у нюйорській маніфестації льояльности, був також показний відділ комбатантів, давніх українських вояків, живих свідків та учасників українських визвольних змагань.

Ідуть рівними рядами. Твердо ступають ноги, обважнілі від олова, довгими літами в жили налитого. Простуються похилені в дугу плечі, піднімаються догори задумані голови. Тусклий зір загаряє яркий полумям, проріджені, сріблисті чупері бадьоро колишуться. Раз - два, раз - два... вибивають різко такт вояцькі ряди.

Ех! Було колись... Хлопці-ж бо то хлопці, як соколи!

На хіднику бабуся, американка. Піднімає дрібні руки в гору, тай плеще-плеще. І кидає на срібні голови захоплено зворушливе:

God bless you!

Бабусю! Твій оплеск, твій оклик кажуть, що ти, своїм глибоким, чутливим серцем збагнула нашу правду. Ти не хитрий політик, що вчора стискав руку, заплямлену невинною кровю, чи славословив щетинястого хама, коли він опльовував людську душу, що не хотів бачити, як палахкотіла огнями моя рідна земля, як трупів її дітей розривали голодні, бездомні собаки... Ти не цей політик, а жінка з глибоким, ніжним серцем. Ти бачиш ряди тих, які перед трьома десятками літ кинули батька-матір, дружину, діточок і пішли рятувати найбільшу цінність: вольную волю. І ти розумієш це краще, як ці політики зі засохлим серцем.

У невеличкій закутині давної Гелляди, в гірськім просмику Термопілі, лягло колись триста спартанських героїв, в обороні рідної землі перед ворогом. Двадцятьчотири століття пройшли над землею, спопеліли кости термопільських героїв, а світ все ще клонить голови перед ними, що лягли вірні аж до смерти.

А наша соняшна Гелляда? Чи не тричі по три мільйони героїв зложила вона як ціну волі? Історики, філософи, педагоги, державні мужі! Чи чуєте? Тричі по три мільйони героїв!!! Чи є на землі другий народ, що зложив би таку високу жертву?!

Три десятки літ ведеться боротьба на нашій землі. Червоніє від крови наша золота Гелляда і чорніє від пожарищ. Три десятки літ страшної боротьби і тричі по три мільйони жертв треба було, щоби державні мужі з великим умом і сухим серцем пізнали правду, що ясна, як ясне сонце в погідну днину; правду, яку відчула оця старенька бабуся з глибоким серцем.

Срібні чупери! Вже гряде та велика хвиля, якої ми всі з молитовним нетерпінням чекаємо. Як скоренько хотіли б ви дістатись туди, куди кличуть вас тіні помордованих братів, куди зове вас сторін і плач важко зраненої землі...

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДІЮ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

27)

Потім, пізненько вже полягали спати. Дітки звичайно, двоє наймолодших, обняли батька своїми рученьками, лягли з ним разом на ліжку, а жінка з двома старшими сиділа поруч, і всі радісно відчували одне одного, обіймались і знову плакали з радощів і пережитого всіма горя... Адже вісім років не бачились, і не розмовляли... Вісім років розлуки!.. Так, так!

— Дорогий наш татусю!

— Мої любі дітки!

І знову всі плакали з радощів і горя, і знов журилися, згадуючи перенесені прикрощі й нужду. А коли через півгодини, погасивши світло, вся родина стала повільно засипати, до хати Григор'єва під'їхало ГПУ, видерло його з рук родини, і з п'ятирічним терміном повернуло назад на канал... Так. так, товариші, вдома пробув він усього кілька годин... Страшні це оповідання, чи ні? — я вас питаю.

Голос оповідача здригнув і урвався. Він швидко обернувся й пішов на своє місце в темний куток.

Всі пригнічено мовчали. Хтось нервово відкашлявся.

— Ну, хто там далі хоче виступити? — заговорив чийсь голос, уриваючи тяжку мовчанку.

Другим оповідачем виступив колишній учень педагогічного технікуму Валуйкин. На Сибір він їхав із трьома роками за те, що, не одержуючи другий місяць стипендії, взяв телефонну рурку і сказав: „Йоську, Йоську, коли ргоші даси?" На нього донесли дирекції технікуму, через кілька місяців із Москви йому прислали „путьовку" до Сибірського табору. Він почав розповідати.

— 1933 рік. Як нам усім відомо, цього року на Кубані був смертельний голод. У станиці Слов'янській, в родині нашого сусіда — тесляра, який від голоду втік у Грузію, доходила мати. Вся, звичайно, опухла, і з місячним голодним „стажем". Доходить, а вмерти ніяк не може — здорова була бабуся. Ну, нарешті вона випросталась на лавці під самими іконами й стала затихати. Невістка її, жінка тесляра, що виїхав, засвітила свічку й почала вкладати її в згорнуті на грудях руки бабусі, щоб усе, значить, було за православним звичаєм, а сама невістка, з дитиною своєю, стоїть над нею та Богу молиться за упокій новопреставленої душі. Минуло так, може, кілька хвилин. Несподівано бабуся розплющує очі і ледве чутним голосом тягне, не міняючи положення тіла й рук із горющою в них свічкою:

— Мотре, хоч перед смертю дай мені крихітку мамалиґи...

Невістка відломила шматочок останнього кукурудзяного млинця, вклала старій у рот, а сама — за дитину, та геть із хати. Прибігла до нас уся в страху та сльозах, увійшла в кухню і впала непритомна. А старуха із шматком кукурудзяного млинця в роті так і затихла. Дійшла. І очей не встигла заплющити... А свічка в руках блимає... Картина, га?!

Наступного дня Мотря поїхала до чоловіка в Грузію, а труп бабусі лежав у хаті, поки не розіклався. І лише через кілька місяців, весною, коли санітарні бригади райвиконкому визбирували й хоронили всіх вмерлих по району, закопали й нашу сусідку — бабусю".

— А на другу страву, якщо хочете, я подам вам, товариші, ще одне оповідання з того самого циклю!

— Давай! — відповіли з протилежного кутка слухачі: — нас уже нічим не дошкулиш — витреніювались і загартувались!

Валуйкин продовжував:

— Того ж року, в березні, на станції Кримській, звідкись узялася опухла селянка з п'ятьма голодними дітьми. Найстаршій дівчинці було років дванадцять чи тринадцять, а найменша дитинка — сестричка чи братик її — лежала в неї на руках. Нещасна мати, залишивши їх у залі 3-ої кляси, сама вийшла на перон і на самій стрілці кинулась під потяг. Стрілочник ухопив був її за ноги, щоб витягти спід коліс паровозу, але... ноги витяг, а все інше від цієї сердешної матері лишилось по той бік рейок. А коли залишені сироти (батько їхній напередодні теж умер з голоду) зчинили в залі вереск — моторошно було, разом із ними всі пасажири ревли і когось страшно проклинали.

Цікаво, чи виникло у цих нещасних дітей якесь таке запитання, чому їхній батько помер від голоду, а мати кинулась під потяг, і хто довів їх до такого жаху?

Хто відповість їм на це питання: стрілочник, що витяг спід потягу дві відрізані ноги, Женевська Ліга Націй, чи Комінтерн? Дехто почав переглядатись між собою і з острахом позирати на вікна й двері. Потім колишній козацький офіцер, кашлянув і заговорив:

— Товариші, давайте наші оповідання переведемо на інші теми, не політичного характеру, а якогось таємничого, надприродного.

Слухачі полегшено загомоніли й почали закурювати. „Контрреволюційний" настрій почав помалу спадати.

— Хто далі хоче розповідати? — вигукнув колишній бухгальтер, засуджений на п'ять років за те, що десь у пивній, уже досить п'яний, з товаришами своїми випив останні дві чашки пива — одну за здоров'я Сталіна, а другу — за здоров'я Гітлера; їх там таки заарештували, випровадили в ГПУ і обом дали по п'ять років.

— Ну, якщо нема зараз охочих розповідати, знову заговорив бухгальтер, — то дозвольте виступити мені.

(Дальше буде).

За кулісами „Гомону України"

ПЕРЕД ВЕЛИКОЮ ІМПРЕЗОЮ, МОЛОДІ В КАРНЕҐІ ГОЛЛ В НЮ ЙОРКУ.

Вже не цілих три тижні ділить нас від цего „Гомону України", що його в рямках свого традиційного вже музично - танцювального фестивалю влаштовує наша молодь в репрезентативній залі Карнеґі Голл в Ню Йорку, в дні 29-го травня. В цій світовій митрополії над Гудсон прогомонить могутній „Гомін України", що лунатиме вічно в пам'яті і душах кожного, хто його побачить. Інсценізація тріюмфального в'їзду гетьмана Богдана Хмельницького до Києва точно 300 років тому, Велика Ідея гетьмана Івана Мазепи, на базі якої оформилася модерна українська нація, та безсмертний „Запорожець за Дунаєм" Артемовського — це ці три точки, що виповнять програму „Гомону України". Він в своїй найкращій мистецькій формі пролунає піснею зі сотні молодих грудей молодої американсько-української генерації, що хоча народилась вже на цій відданеній від України — як кажуть — сімома морями і сімома горами вільній землі, проте в її жилах пливе та сама гаряча кров, що казала колись її предкам мечем і плугом визначувати межі української владарности; що своїми грудьми захищала західну культуру перед навалами диких орд зі Сходу; що проявилася у великому чині гетьмана Богдана Хмельницького та у великих задумах гетьмана Івана Мазепи; що перша видала бій злочинному большевизмові та яка продовжує його сьогодні в перших рядах світового фронту, в яких стоїть героїчна Українська Повстанська Армія. Тільки в цьому, в тій гарячій українській крові, треба шукати зв'язку і причин „Гомону України" над Гудсоном.

• • •

Попереднього разу ми вже коротко зупинялися над характеристикою програми „Гомону України". Сьогодні хотіли б познайомити наших читачів бодай побіжно з деякими з-поміж організаторів та виконавців цеї небуденної програми. Вони в своїй великій частині вже відомі нашому громадянству з подібних попередніх виступів.

Імпрезу організує окремий Комітет молоді митрополітальної округи Ню Йорку і Ню Джерзі. Головою того Комітету та головним керівником цілої імпрези є в цьому році та сама молода людина, під проводом якої ці весняні фестивалі три роки тому започатковано і завдяки якій вони від малої залі Ірвінґ Вашинґтон Гайскул в 1947 році дійшли до Карнеґі Голл в цьому році. Ви знаєте її, бо й скільки є ще в нас таких людей, що не знали б Ольги Дмитрів, або бодай не чули про неї? Це та сама, що була керівником Фестивалів молоді минулого і передминулого років, що стала вже майже універсальною акомпаніяторкою на фортепіяні багатьом з українських солістів в Америці та яка, згідно зі словами її матері, під час підготовки до кожного фестивалю тратить приблизно 10 „фунтів". Якщоб таким самим порядком пішло дальше, то її ще вистачило б на яких, можливо, 10 фестивалів і тоді її вже цілком не було б.

Її заступником і асистентом в усіх фестивальних справах є Володимир Бакад. І його знає наша громада. Це той сам „всюдисущий" молодий чоловік, що з рідкісним серед загалу нашої молоді зацікавленням ставиться до всіх наших громадських справ. Він є головою Українського Демократичного Клюбу в Ню Йорку, він є головою Митрополітального Комітету, що влаштовує цей Фестиваль, він є командантом нюйорських американсько - українських ветеранів, його ви бачили на чолі імпозантного українського походу в недавній параді з нагоди „Дня Вірности" в Ню Йорку, це він на останніх загальних зборах ЗУАДКомітету передав на цілі того Комітету 100 „зелених" від Демократичного Клюбу, його ви завжди побачите між першими всюди там, де робиться корисну роботу. Це є Володимир Бакад.

Енергією, видержливістю та спосібностями їм цілком відповідає Анна Міц, керівник пропаганди. Ця дівчина, можна б сказати, вже „сидить в печінках" кожному редакторові, але без цього і пропаганди не було б. На цьому її робота ще далеко не вичерпується. Вона сама пише, і пише так, що могла б з успіхом конкурувати навіть з професійними редакторами. Вона є справжньою „єрихонською трубою" для цього Фестивалю, без чого ніколи не можна б добитися успіху, хоч би і скільки труду і праці вкладалося в саму підготовку імпрези на сцені.

Степан Марусевич є дириґентом хору. У нас є багато дириґентів, але є дуже мало таких, як власне Степан Марусевич. Сам з дипломом М.А. — мастер оф артс — та цілим рядом інших кваліфікацій, здобутих студіями на високих музичних школах, один з найспосібніших учнів композитора Михайла Гайворонського, дириґент катедрального хору у Филаделфії, він, завжди з тим самим сердечним хлоп'ячим виглядам, дириґує сьогодні фстивальним хором, що нараховує около 100 найкращих голосів.

Відповідником С. Марусевича в ділянці танців є Іван Фліс. Оба вони з молодої місцевої генерації і оба без сумніву високі спеціялісти в своїх ділянках. Іван Фліс, керівник Товариства Українських Танцюристів в Ню Йорку, під час війни громив націзм в Европі а опісля багато дечого нового з українських танців він пізнав між українськими скитальцями в таборах в Німеччині. Він танцюрист-мистець високої якости і до такого перконання прийде кожний, хто бодай раз побачить його на сцені. На цьому Фестивалі він керуватиме групою танцюристів, зложеної з около 30 осіб.

Меланія Мілянович має відповідальну функцію досліду історичних одягів. Ви спитайте її сьогодні і вона точно скаже вам, коли який чіпець носили українські жінки, який жупан могла мати Кочубеїха і в яких шатах з'являлася перед Мазепою Мотря. Де тільки можна на цю тему щонебудь довідатись, прочитати чи побачити, вона нічого не пропустить, щоб тільки відгорнути заслону історичної старовини та вбрати „Гомін України" у властиві шати, що їх з неменшим знанням практично підготовляє Федір Бражник та його дружина.

До артистичного штабу належать теж Ярослава Сурмач, Володимир Русел та Мирон Кушнір.

Режісером імпрези є відомий наш артист-мистець, Іван Кучмак. Режісура тої великої імпрези є більше ніж складна і більше ніж трудна, але і в досвідчених та вмілих вона тепер руках. Знайти місце на сцені для кожного з біля сотні людей, кожному засвоїти його ролю і його рухи, приготовити цілий уклад, пустити в рух

Мистець ІВАН КУЧМАК, Сценічний директор „Гомону України".

на сцені ту величезну — кажучи технічно — машину та подбати, щоб вона функціонувала справно і вміло в усіх подробицях — це, здається, завдання, що перходить звичайні людські сили. І тільки надзвичайні сили, вміння та спосібності п. Кучмака мають з тим усім справитися та ще в додатку і у відносно короткому часі. Один з глядачів на пробі завважив, мовляв, добре, що п. Кучмак вже не може полисіти, бо при цій роботі справді було б важко не втратити бодай волосся. При цьому, праця п. Кучмака не вичерпується на самій тільки, так сказати б, „стислій режісурі" на сцені, бо він радо служить радою і порадою й набутим великим досвідом і своїм знанням і у відповідному достосуванні скриптів, і в підготовці костюмів, і в підборі декорацій.

Все це має бути „увіковічнене" в пропам'ятній книзі, підготовку якої вже закінчує Василь Цюпа.

Це тільки одна частина того великого апарату і доі жертвенної праці, у висліді якої має пролунати в Ню Йорку „Гомін України". Про його виконавців на сцені — другим разом. Ми глибоко переконані, що наше громадянство оцінить цю великанську працю нашої молоді і в день 29-го травня не залишиться в Карнеґі Голл ні одного вільного місця. Идеться бо про „Гомін України", що його найбільшим трудом і найбільшими зусиллями та найкращими силами влаштовує наша молодь та, в додатку, дохід з якої призначений на ведену ЗУАДКомітетом допомогово - рятункову акцію для наших знедолених братів в Европі. „Гомін України" і під цим оглядом матиме символічне значення.

ФЕСТИВАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ, ЩО ПІДГОТОВЛЯЄ ІМПРЕЗУ „ГОМІН УКРАЇНИ".—З ліва на право сидять: Ольга Дмитрів — голова Комітету і мистецький керівник імпрези; Ярослава Сурмач; Володимир Бакад — заступник голови Комітету; Ніна Хоменко; Анна Міц — керівник пропаганди. Стоять: Михайло Микі; Анна Шумейко; Іван Флис — керівник танців; Степан Марусевич — дириґент хорів; Ґері Полчій; Меланія Мілянович; Василь Цюпа — уповноважнений виданням пропам'ятної книги.

—o—

З ПРАЦІ КИЇВСЬКОЇ КІНО-ФАБРИКИ.

Останніми часами зовсім нічого не чути про нові мистецькі фільми київської кіно-фабрики, що свого часу за періоду так званого „розстріляного відродження" започаткувала українську кінематографію і створила кілька незабутніх, справді видатних мистецьких українських фільмів. Ці фільми мали величезний успіх не тільки на екранах України, але й на міжнародніх кіно-фестивалях. Пізніше московські русифікатори розгромили українське кіно. Частина його кадрів помандрувала в советські концентраки як „українські націоналісти і вороги народу". Дехто з її режисерів і акторів, пристосувавшись до „нового курсу культурної політики" Москви, пішов заробляти хліб і ордени на російську сцену.

М. Хом'як.

В обороні Церкви і Нації

(Памяті Преосвященного Кир Йосафата Коциловського.)

3)

Вбивства священиків.

Один з братів у Христі погиблих з польських рук єреїв писав до редакції „К.В." ось-що: „26. березня 1944 р. згинув о. Ілля Федевич, парох Кречович і Канчуги б. Переворська в дорозі на Службу Божу до церкви в Канчузі разом з дяком. Це вельми заслужений діяч західних окраїн Посяння. День пізніше, бо 27. березня 1944 р., згинув теж від поляків **о. Ярослав Кнейчук,** парох Белзця, пов. Замістя, разом з сестрою, швагром, паламарем і дяком. Це відомий дириґент(гімназійного хору в Сокалі) і музик, що був душею північних окраїн Галичини і згинув на стійці за Україну. На Лемківщині поляки вбили від 9. вересня 1943 р. до 18 липня 1944 р. пятьох священиків, а саме: **о. Дмитра Німиловича,** пароха Грабівки, **о. Степана Шалаша,** пароха Мисцової, **о. Гайдука Михайла,** пароха Глудна, **о. Богдана Семко,** пароха в Дошній і важко зранили **о. Миколу Головача** в Боську так, що він помер від ран.

Польський міністер зневажає Кир Йосафата.

Парох Мисцової о. декан Степан Шалаш, уродженець Лемківщини, був знайомий ще з шкільної лавки в гімназії у Новому Санчі з д-ром Орестом Гнатишаком, адвокатом у Криниці і провідником „Лемко-Союзу" та Брониславом Перацьким, міністром внутрішніх справ від 1930-34 р., покровителем москвофільства. Коли відносини на Лемківщині ставали вже зовсім нестерпні внаслідок постійних шикан польської поліції та адміністраційної влади супроти свідомих українців, зокрема учителів, священиків і нечисленних представників вільного звання (лікарів, адвокатв та інженерів), тоді о. дек. Шалаш при нагоді свого побуту у Варшаві при кінці 1932 р. зайшов і до мін. Перацького. Міністер зустрінув свого колишнього шкільного товариша, як оповідав пізніше о. Шалаш авторові цих рядків, ввічливо, міркуючи, що він прийшов до нього за якимись „подаяніями" чи почестями так само, як за ними приходили до міністра його товариші поляки чи москвофіли. Тому вже на самому вступі міністер заявив, що зробить усе для свого рідного гостя, якого бачив ще в гімназії, якщо це, очевидно, від нього залежить, додаючи: „Вже кожний мій товариш, коли він урядовець, зробив карієру при моїй допомозі. Хто ж, як ось д-р О. Гнатишак, не займає ніякого становища в державній адміністрації, тому допомагаю в осягненні його політичних плянів на Лемківщині, що зрештою покриваються вповні з вимогами польської державної рації. Ось недавно тому був у мене твій епископ-ординарій (Преосвященний Кир Йосафат). Я заявив йому підчас нашої розмови на тему відносин на Лемківщині, на які він звертав мені увагу, закидаючи адміністраційній владі підтримку православя та його поширювання, що він дуже зле бавиться. Твій епископ вийшов від мене ображений, бо розмова між нами відбувалася в дуже рішучому тоні. Отже кажи, чого від мене хочеш"?*) Заскочений такою щирістю з одного і збентежений за зневагу міністром Кир Йосафата з другого боку, о. Шалаш заявив, що не має ніяких особистих прохань. Якщо іде про відносини на Лемківщині, то влада дійсно шиканує українців і підтримує москвофілів як це й запевняв міністра Преосвященний Йосафат. Наприклад? — перебив міністер. Тоді о. Шалаш подав декілька конкретних випадків зловживань короснянського старости та підчинених йому станиць державної поліції, прикордонної сторожі; далі перекидування недобитків українських учителів на корінно-польські землі з одночасним розбиванням подруж та обсаду звільнених місць новими польськими учителями, хоча поляків на Лемківщині не було навіть 5 відсотків. Так само не приймають, казав далі о. Шалаш, навіть на практику тих українців, які закінчили освіту в польських університетах, хоча походять з Лемківщини. Кого саме? — перебив міністер. М-ра прав Івана Орача і... Ще о. Шалаш не встиг назвати дальших імен та прізвищ молодих українців, як „гостинний" товариш із шкільної лавки заявив великодушно: М-р прав Іван Орач прийнятий до служби в адміністрації, староста і команданти поліції будуть перенесені.

Все те дійсно сталось, але ...старосту і командантів поліції перенесено з авансом на новому місці. Зате о. Степан Шалаш згинув, дійсно мов вояк на стійці, з польських рук 7. листопада 1943 р. у Мисцовій, дуклянського деканату, осиротивши дружину з діточками і свою милу, гарну Лемківщину, якій віддав усе своє знання і ревну працю зразкового душпастиря та вірного сина українського народу, що в роках 1926-30 остерігав своїх братів перед зміною своєї прадідної віри і перед переходом на православя. Виснював їм, що католицька віра — це не „польська віра", як це ввесь час запевняли незорієнтоване населення несовісні порвідники — москвофіли чи теж збаламучені в Америці еміґранти з Лемківщини. Але йому, як і нечисленним священикам українцям, важко приходилось вияснювати населенню, яке ще від 80-их років минулого століття москвофіли баламутили книжками і пресою русофільського напрямку, що утотожнювали вельми зручно віру й обряд населення эросійським православям і приналежністю до Росії під національним оглядом. До того греко-католицькі священики москвофіли, зокрема декілька їхніх старих родів на Лемківщині, не протидіяли цьому помішанню понять і не вияснювали нашим братам шкідливости тієї пропаґанди за зміною віроісповідання, хоча кожному безстороннього і безпристрасному діячеві було ясно, що це буде вода на млин поляків і тільки вони тягнутимуть користі з непотрібно розпутаної боротьби на релігійному чи політичному тлі на Лемківщині.

Чи знають про свою шкідливу діяльність?

Вкінці великий хаос у поняттях населення Лемківщини під політичним і релігійним оглядом спричинив часопис „Лемко", видаваний еміґрантами-москвофілами від 1. січня 1928 р. в Ню Йорку, опісля у Филаделфії, згодом у Клівленді і знову в Ню Йорку та надсиланий масово в листах на Лемківщину. Згаданий часопис, як і всі раніше поширювані часописи і книжки русофільського напрямку, були однозгідні в одному: в поборюванні українців усіми засобами, навіть при допомозі віковічних ворогів. Бо ж чи це дійсно не іронія долі, що саме москвофіли, розпутавши своєю довголітньою пропаґандою релігійну боротьбу на Лемківщині в роках 1926-1930, завели тихже збаламучених лемків в обійми поляків, перед якими несвідоме різних інтриґ та політичних плянів населення Лемківщини шукало порятунку через перехід на православя, бо лишень воно, як запевняли несовісні аґітатори, могло його охоронити перед національною смертю, себто перед поляками?

*) В якому тоні відбувалась розмова між мін. Перацьким і Преосвященним Кир Йосафатом, можна легко уявити собі, коли тойже самий міністер, підчас своєї візити в Митрополита Кир Андрея у Львові, розкричався на українських священиків і бив пястуком об стіл.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

ДО ВІДОМА ВІДДІЛАМ У. Н. СОЮЗУ: 1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 228, 231, 242, 265, 305, 314, 333, 357, 365, 382, 426 і 429.

Збори згаданих відділів відбудуться в ГЕЙЗЛЕТОН, ПА.,

В НЕДІЛЮ, 29. ТРАВНЯ 1949

точно в годині 2-гій пополудні

В ST. MICHAEL UKRAINIAN CHURCH HALL, 74 N. LAUREL ST., HAZLETON, PA.

Проситься всіх вище згаданих відділів мати своїх представників на згаданих зборах, де будуть обговорювані важні Союзові справи. Зокрема проситься тих відділів, що не завжди беруть участь в окружних зборах, взяти участь тепер конечно. На зборах можуть бути присутні і не-члени Союзу.

Дмитро Капітула, окр. предс.

Іван Чепа, мол., окр. секр. Онуфрій Костюк, окр. кас.

УВАГА! — ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.!

АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОЖАНСЬКИЙ КЛЮБ

—: влаштовує :—

БАЛЬ

В СУБОТУ, 14. ТРАВНЯ 1949

від години 8. ввечір до 12. вночі

AT CAHILL POST, 885 EDDY STREET.

Deuce Karol and his American & Polka Orchestra.

Вступ 50 ц.

Дохід з цього Балю призначений на будову нового клюбового льокалю.

Просимо всіх громадян з Провіденс і околиці прийти на цей баль. За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! Українці Метрополитальної ОКРУГИ ДІТРОЙТУ!

ФІЛІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ ДІТРОЙТУ

—: влаштовує :—

СВЯТО УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ

— і —

ДЕСЯТЬ-РІЧЧЯ ЗРИВУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

В НЕДІЛЮ, 29. ТРАВНЯ 1949

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

4655 Мартін при Мішиґан вул.

Початок 2:30 пополудні. ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Прихід з добровільних пожертв на фонди ЗУАДК-у і УКК-ту.

Промовцями на цій Святочній Імпрезі будуть: б. премєр-міністр Карпатської України ЮЛІЯН РЕВАЙ і проф. ІВАН КУЗИЧ.

Концертову програму виповнять: Український Національний Хор „Думка" під проводом Івана Атаманця, солісти п-ні Доня Стефанія Демрей, сопран, Ілля Косіковський, барітон, а супровід фортепіяновий дасть доцент музики і композитор проф. Василь Витвицький. Інсценізацію виконають члени Товариства „Самопоміч".

Громадяни! Філія Українського Конгресового Комітету закликає Вас до масової приявности на цім Величавім Історичнім Святі!

НОВІ ІМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ

З того часу, як відновлено видавання американських віз в Німеччині та Австрії, провадяться дискусії в справі допущення до Злучених Держав мешканців тих країн, які були у війні з Америкою. В тій справі висловився недавно голова візового відділу при департаменті державних справ, — Герве Дж. Льворо, в своїй промові перед Жидівським Робітничим Комітетом. Він казав:

„Справа іміграції, як ми знаємо, є найбільш суперечною. Мало хто ставиться до неї цілком обективно. Дехто жадає більшого обмеження, дехто — меншого. Деякі хочуть, аби консул ставився поблажливо до тих випадків, в яких вони зацікавлені і був суворим до інших. Вкороті, багато американців є проти іміграції взагалі, але коли мова йде про випадки, в яких вони самі зацікавлені, то вони за неї".

Що торкається справи допущення до Злучених Держав бувших членів німецької армії або членів націстичної чи фашистської партії — одна з суперечних справ — Г. Льворо пояснив становище департаменту державних справ так:

„Треба памятати, що такі особи **як такі** не є позбавлені можливости вступу до Злучених Держав на основі постанов наших іміграційних законів. Згідно з візовими розпорядженнями воєнного часу, які все ще діють, та законом про загальну безпеку з 20 червня 1941 року, який є таким законом мирного часу, бувшим членам німецької армії, або націстичної чи фашистської партії, може бути відмовлена віза тільки тоді, якщо допущення їх до цеї країни буде проти інтересів цеї країни, або буде загрожувати загальній безпеці. В часі війни самий факт приналежности до німецької армії або до згаданих партій вважався вистачальним, щоби не допустити такого чужинця до Злучених Держав".

Невдовзі по війні департамент державних справ зайняв слідуючи становище в тих справах.

„Згідно з візовими розпорядженнями воєнного часу членство в націстичній або фашистській партії, або служба в німецькій чи італійській армії, вважалися головним доказом, що допущення такого чужинця буде шкідливим для інтересів Злучених Держав. Але наколи аплікант може встановити солідними доказами, що він не вступив до націстичної партії добровільно, або що не служив добровільно в армії — „Вермахт" — проти союзників, що він завше був і надалі є проти націстів та вірить в демократію в американськім розумінні — такий аплікант може дістати візу, наколи відповідає іншим іміграційним вимогам".

На початку 1948 року ця політика дещо змінилася, бо того вимагали змінені умови. Почали більш реально ставитися до іміграційних справ бувших номінальних членів націстичної чи фашистської партії, які є родичами, дружиною, чи нареченою американських громадян, особливо громадян - ветеранів Другої Світової Війни. „Після розгляду тих випадків" — казав голова візового відділу — „консульські та дипломатичні урядовці були повідомлені 23 квітня 1948 року про те, що департамент державних справ вважає, що **саме по собі** добровільне, вступлення до німецької армії або націстичної партії не повинно надалі приниматися за доказ, що вступ такого чужинця буде шкідливим інтересам Злучених Держав. Люди в різних країнах вступають до різних організацій, часто не вповні усвідомлюючи собі, що вони з себе уявляють". Тому американські консулі дістали від департаменту державних справ слідуючі вказівки як вирішувати подібні випадки:

„...Якщо нема доказів, що чужинець мав більше ніж номінальну участь проти Злучених Держав — номінальну правдоподібо мусіли мати всі німці в часі війни — такий чужинець не повинен вважатися недопустимим до цеї країни за свої діяння в часі війни. З другого боку, тому чужинцеві, який є — чи був — завзятим націстом, або про якого є докази, що він активно поділяв і підтримував націстичну ідеологію понад те, що від нього вимагалося, треба відмовити візу згідно з візовими розпорядженнями воєнного часу. В неясних випадках треба звертати увагу на... будуче оточення серед якого імігрантові доведеться жити в Злучених Державах. Чужинець, який має невеликий нахил до націстів в Німеччині, певно не буде поглиблювати нацистичну ідеологію, скажім, як дружина, батько, чи мати американського громадянина в американськім домі, де подібної ідеології не поділяють.

„Подібне відношення має бути і до тих чужинців, які служили в італійській армії, або які були членами фашистської партії".

Далі департамент державних справ подає таке заключення:

„Вище згадані точки не вважаються, звичайно, рішальними в справі уділення візи тим чужинцям, які, згідно з загальними іміграційними законами не можуть бути допущені до Злучених Держав — особливо згідно з законом про заборону видавання віз тим чужинцям, які мають намір зайнятися такою діяльністю, що може загрожувати громадській безпеці".

Загальна Рада.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Дар У. Н. Дому на Наукове Т-во ім. Шевченка.

Здається мені, що неначе вчора відбулося річне засідання членства Українського Народного Дому. Дуже глибоко вбилося це засідання у мою старечу память. Майже 250 членів брали живу участь у цьому достойному засіданні. Усі лиця членства пишались несподіваною урочистістю. Кожне висказане слово членів та урядників мало в собі поваги і значення. І диво.

Український Народний Дім є щодо будови найкращим не тільки в Дітройті, а може й найкращою гордістю усього українського громадянства в Америці. Якраз ця обставина заставляє його членство до поважного відношення до всього, що тільки завіряє в собі національну красоту душі українського народу. Тому саме і засідання відбувалося у поважному, програмовому настроєві. По вислуханні численних звітів урядників та віддання їм одноголосного вотум довіря приступлено до інших справ. І в отцій якраз точці й проявилася достойність членства Українського Народного Дому.

Забираючі слово підчеркнули у своїх промовах літературно-наукові заслуги Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка на рідних землях України, відтак (на скитальщині), та згадували за ворогів української нації та культури. Відтак почалась жива і поважна дискусія, з якої виходило, що ніякий ворог не всилі закувати живої душі України. Більша часть українських науковців, як знаємо, живе на еміграції й в голоді та холоді дальше працює для української науки і культури, відновивши свою дорогу і так цінну наукову інституцію.

По дискусії довголітний секретар одного з відділів Українського Народного Союзу, п. Петро Кізел, сказав ще від себе слово й поставив внесення, щоб членство Українського Народного Дому виасигнувало з каси 250 долярів для Наукового Товариства Тараса Шевченка. Піддержкам цього важного внеску не було кінця. Дискусія над ним показалася непотрібною, бо в одній хвилині принято внесок одноголосно. Усі почувались щасливими та гордими, що допомогли такій рідній Науковій Установі, що уже 75 років пишалася виїмковим признанням широкого наукового світу.

Честь Вам добрі сини і дочки поневоленого українського народу. Працюймо далі. Працюймо й жертвуймо далі, щоб ще й ми діждались бачити Україну вільною і щасливою.

Василь Колодій.

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МИШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 15. травня, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Просимо всіх прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. — За уряд: М. Присташ, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 13. травня, в год. 8. ввечір, в Українській Січовій Салі, 806 — 18. Евеню. Просимо членів прийти на збори і платити свої місячні вкладки на зборах відділу. — За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Ваpанюк, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Збори Тов. ім. А. Бончевського, від. 10, відбудуться в неділю, 15 травня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівняти свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: С. Глива, предс.; В. Глива, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. травня, в год. 8. ввечір, під ч. 92-14 — 95 Евеня. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до рішення. Просимо членів принести з собою книжечки і за них заплатити. Куплено Народний Дім то кожний член повинен зложити свою належитість іб ути членом. — Є. Паращук, предс.; О. Коцопій, кас.; В. Ворґуль, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що звичайні збори Тов. відбудуться в суботу, 14. травня, в У. Н. Домі, 517 Галлет ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо всіх членів і члениць прийти на час на збори. Ми всі стараймось, щоб наш відділ подвоїти, а не стараймось його розбити. Приходіть всі на збори і обговоріть, як найлекше наше Тов. і Союз побільшити. Платіть свої вкладки кожного місяця на зборах і не наражуйтесь на суспенду. — М. Галькевич, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Бр. Пресв. Тройці, від. 320, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори, які мають відбутися в неділю, відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 7:30 ввечір, в гали де звичайно, в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Просимо кожного члена прийти та вирівняти свої вкладки. Нові члени, що перебувають на фармах, можуть вислати свої вкладки на адресу: Geo. Evanovicz, 1216 S. Decker Ave., Baltimore 24, Md. — За уряд: И. Мармаш, пред.; Г. Іванович, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 2:30 пополудні, в У. Н. Домі. — В. Бутковський, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15-го травня, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Кожний довгуючий член повинен прийти і вирівнати свої вкладки. — І. Грабар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в суботу, 14. травня, точно в 8. год. ввечір, в церковній салі, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження і буде вибір комітету до праці на пікніку. — За уряд: Н. Левкович, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Шемен, Кас.; С. Левко, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Приявність всіх членів на зборах є обовязкова. Всі члени повинні платити свої вкладки на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. травня, точно в год. 2. пополудні, в Громадськім Домі. Просимо всіх членів бути приявними на зборах. — В. Новак, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 15. травня в год. 2. пополудні в парафіяльній галі, 803 Фронт стр. Просимо членів прийти на означений час і сповнити свої членські обовязки. Довгуючі члени, коли не заплатять на цих зборах своїх залеглостей, будуть суспендовані. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 14. травня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на зборах, бо маємо полагодити кілька важних справ. — За уряд: І. Жмутин, предс.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в суботу, 14. травня, в год. 8. ввечір в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — М. Паранич, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 7:30 ввечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важна справа. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 2. пополудні, в галі парафіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. Просимо членів прийти на збори, бо є Тов. важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаємо прийти на збори і вирівняти свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 7. ввечір точно, в парафіяльній салі, 74 Геррис Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення. Вписуйте свої діти і знайомих в члени У. Н. Союзу. — В. Кушнір, предс.; І. Кокольський, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. Василія Великого, від. 161, повідомляє членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 7. ввечір, у власній салі. Тому, що є важні справи до вирішення, обовязком є всіх місцевих і позамісцевих членів є прийти точно на означений час. Пригадуємо, що тепер ведеться кампанія за новими членами до У. Н. Союзу і призначену квоту для нашого відділу маємо виконати. Кожний член повинен бодай одного члена приєднати в цій кампанії, а особливо урядники повинні вписати цілу свою родину до У. Н. Союзу. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 8. ввечір, в церковній галі при 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — І. Серединський, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. квітня 1949 р. померла в 64. році життя

МАЛАНКА ЗДАН,

членкиня 283. відділу У. Н. Союзу в Обори, Н. Й.

Покійна походила зі села Таданє, пов. Камінка Струмілова, Галичина. Полишила в смутку сина Віліяма.

Похорон відбувся 21. квітня з церкви св. Петра й Павла. — В. Й П.!

П. Вільчинський, секр.

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО ЖІНОК

чистити офіси (канцелярії). Праця вечорами. Добра платня. Голоситись по 12 годині пополудні кожного дня до:

ACE CLEANING CO.
307 — 5th Ave., (близько 31 St.)
14. поверх
New York City.

ПОШУКУВАННЯ

ВАСИЛЬ РУСИН (з дому званий Голубишин) шукає свого стрийка **ІВАНА РУСИНА** (син Олекси), родженого в Струбовиськах, пов. Лісько. До Америки виїхав поверх 38 років. Хто знає про нього, або він самий, просимо щиро звідомити на слідуючу адресу: UKRAINIAN CENTER, 180 William St., Newark 3, N. J.

МИКОЛА КРАВЕЦЬ, на скитальщині в Німеччині, розшукує свого тіточного брата **ГРИГОРІЯ МАЛАНЧУК**, сина Івана, з Гарбузова, пов. Зборів, Зах. Україна. По першій війні покінчив ґімназійні студії в Тернополі звідки виїхав до Стокгольму, а відтак до Злуч. Держав. Хто про него знає, або він самий, прошу зголоситись на адресу: Mr. Elias Wawryshyn, 81 Jackson Street, Holyoke, Mass.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТИ

ФАРМА-САД

„пічес", $4,000 за „пічеся" на рік. Дім, барна, ріка. Ціна $12,000. (Дім на головній улиці Бетлегем на бизнес $6,000). Пишіть до:

ІВАН ВІЛЕНЬКИЙ,
R. 1, Coopersburg, Pa.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: В будні 10—7 P. M.
В неділі: 11—1 P. П.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 2091. Обдурені чоловяги каються.

Коли Мулак і Батна цікаво приглядалися, Тарзан розрізав кілька риб...

...і знайшов діямант в одній з них. Щойно тоді простодушні тубільці переконалися, як вони

були обдурювані на те, щоб помагати злодіям діямантів. Вони й казали: „Як ми маємо направити лихо?"

„Візьміть мене до злодіїв" — сказав володар джунглів, ховаючи діямант у не-отворену рибу.